

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Návojná, okres Zlín

Návojná 157, 763 32 Návojná

Identifikátor školy: 600 113 728

Termín konání inspekce: 21. a 24. listopad 2003

Čj.:	o5-1325/03-11020
Signatura:	oo5ax111

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu ve školním roce 2003/2004 v době inspekce,
- ❖ materiálně technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu ve školním roce 2003/2004 v době inspekce,
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce ve školním roce 2003/2004 v době inspekce.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Návojná, okres Zlín byla zřízena jako příspěvková organizace k 1. lednu 2003 v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zřizovatelem je obec s adresou: Obecní úřad Návojná 101, 763 32 Návojná.

Kapacita mateřské školy je stanovena celkem pro 30 dětí. V tomto školním roce je k docházce zapsáno 27 dětí ve věku 3-6 let. Denní docházka dětí je však značně nepravidelná z důvodu velké nezaměstnanosti rodičů. Výjimka z počtu dětí udělená ředitelkou respektuje kapacitu předškolního zařízení. Celodenní provoz předškolního zařízení je stanoven na dobu 6:30 - 15:00 h.

Součástí právního subjektu je školní jídelna s kapacitou 60 jídel. Strava je připravována i pro žáky speciální základní školy, která je umístěna v horním patře budovy mateřské školy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně vzdělávací činnost mateřské školy zajišťují dvě zkušené pedagogické pracovnice. Obě splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti.

Stanovené pracovní úvazky pedagogických i provozních zaměstnanců odpovídají potřebám provozu mateřské školy. Dostatečným překrýváním přímé práce obou pedagogických pracovníků v době poledního stravování, pobytu dětí venku i při organizaci náročných školních a mimoškolních aktivit je efektivně zajištěna plynulá organizace výchovně vzdělávacích činností i bezpečnost dětí.

Organizační a provozní řád, nově zpracovaný se vznikem právního subjektu, podrobně vymezuje organizaci a vnitřní strukturu školy včetně uspořádání výchovně vzdělávacích činností. Vnitřní řád konkrétně stanovuje pracovní dobu všech zaměstnanců i jejich pracovní povinnosti, méně zřetelně vymezuje jejich kompetence. Nejednoznačně jsou určeny pravomoci pedagogické pracovnice při zastupování ředitelky v době její nepřítomnosti. S organizačním i provozním řádem jsou na začátku školního roku průkazně seznámeni všichni zaměstnanci školy. Znalost svých povinností a delegovaných pravomocí ztvdily všechny pracovnice svým podpisem.

Významným nástrojem řídicí a metodické činnosti ředitelky jsou pravidelně konané pedagogické a provozní porady. Z obsahu zápisů je patrné, že vnitřní informační systém školy je účinný. V současné době náplň pedagogických porad tvoří především neformální diskuse nad koncepčními změnami, které nyní předškolní vzdělávání prožívá.

Ředitelka řídí kolektiv mateřské školy druhým rokem. Po uvedení do funkce se prioritně zaměřila na administrativní úkony bezprostředně související s přechodem mateřské školy do právní subjektivity. Tomuto cíli podřídila veškeré své další vzdělávání. Možnost účasti druhé pedagogické pracovnice na dalším vzdělávání byla z těchto důvodů výrazněji omezena.

Specifické podmínky jednotřídní mateřské školy, které ředitelce umožňují být se všemi zaměstnanci v bezprostředním kontaktu jí poskytují kvalitní přehled o aktuální situaci v mateřské škole. Díky každodennímu překrývání přímé výchovně vzdělávací činnosti má ředitelka o práci učitelky dostatečný přehled.

V tomto školním roce dobře absolvuje ředitelka semináře k Rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání. Své aktuální poznatky a zkušenosti předává učitelce jak při pedagogických poradách, tak i bezprostředně v rámci výchovně vzdělávací práce. Vzhledem k dlouhodobé nemoci učitelky je však této problematice nyní věnováno méně prostoru.

Dle stanoveného plánu kontrolní a hospitační činnosti se ředitelka zaměřuje především na celkovou organizační strukturu školy, plnění pracovních povinností všech zaměstnanců i vedení povinné dokumentace školy. Hospitační činnost není z důvodu dlouhodobější absence učitelky plně realizována.

Všichni zaměstnanci jsou pravidelně hodnoceni podle písemně zpracovaných kritérií, které ředitelce napomáhají k neformálnímu rozboru a hodnocení jejich pracovních výsledků.

Současné ztížené personální podmínky umožňují pedagogickým pracovnícům realizovat zvolený vzdělávací program mateřské školy jen s velkými obtížemi a jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Mateřská škola sídlí v účelové, jednopatrové budově postavené v roce 1980. Od roku 1990 se z původní dvoutrídní mateřské školy stala škola jednotřídní. V horním patře nyní sídlí speciální základní škola.

Prostorové podmínky mateřské školy jsou vzhledem k počtům docházejících dětí na velmi dobré úrovni. Propojenost třídy se šatnou a sociálním zařízením umožňuje dětem plynulé přecházení bez zbytečného organizování. Celkové uspořádání třídy však postrádá větší variabilitu a členitost. Starší, méně funkční dětský nábytek je umístěn převážně po obvodu místnosti. V prostoru třídy chybí především podnětnější pracovní a herní centra, v nichž by děti realizovaly své individuální záměry, případně zde nacházely větší soukromí. Zvláště starší děti postrádají prostor, v němž by mohly experimentovat, případně provádět pracovní činnosti, či pokusy a objevy s přírodninami. Přemístěním dětské šatny získaly děti další prostor, který je vhodně a vkusně vybaven především pro námětové hry.

Ke hrám dětem slouží adekvátní množství starších i moderních hraček, didaktických pomůcek a stavebnic, jejichž uložení však často brání bezprostřednímu přístupu dětí. Vybavenost třídy hudebními, výtvarnými pomůckami i audiovizuální technikou odpovídá současným pedagogickým požadavkům. Velmi dobře je třída vybavena tělovýchovným nářadím. Průběžně je doplňována dětská i odborná knihovna.

Pro účely relaxační i pohybové slouží dětem přiměřeně velká školní zahrada se vzrostlými stromy a tradičním zahradním vybavením. Společně se žáky speciální základní školy využívají děti mateřské školy menší tělocvičnu, která byla vytvořena z uvolněných prostor mateřské školy.

Ředitelka dbá, aby veškerý didaktický materiál i dětská literatura plně sloužily dětem v každodenních výchovně vzdělávacích činnostech. Absence vstupní analýzy materiálně technických podmínek mateřské školy však ředitelce znesnadňuje efektivně vyhodnocovat využívání stávajících materiálních zdrojů včetně následného přijetí účinných opatření.

Materiálně-technické podmínky výchovně vzdělávací práce mateřské školy jsou celkově hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Náročnými organizačními a pracovně právními úkony spojenými s přechodem mateřské školy do právní subjektivity byla v minulém školním roce výrazně poznamenána oblast výchovně vzdělávací. Teprve v tomto školním roce se ředitelka spolu s učitelkou soustřeďuje na vytvoření dlouhodobější koncepce i ujednacení organizace a metod výchovně vzdělávací práce v duchu současných trendů předškolní pedagogiky. Jelikož však ředitelka absolvuje školení k Rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání až nyní, a to za náročných provozních podmínek (dlouhodobá nemocnost učitelky), je školní vzdělávací program sestavován jen s velkými obtížemi. Učitelka dosud vzdělávání k Rámcovému vzdělávacímu programu neabsolvovala.

Ředitelka vytváří školní vzdělávací program postupně, v návaznosti na absolvované semináře k rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání. Prioritním cílem obou pedagogických pracovníků je vytvořit u dětí elementární povědomí o okolním prostředí, jeho dění a vlivu na člověka. V dlouhodobé perspektivě je významná pozornost věnována zavádění projektového a problémového učení ve vztahu k životnímu prostředí, přírodě i výtvarům lidské práce. Přes určité počáteční formální problémy při sestavování školního vzdělávacího programu lze konstatovat soulad s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace mateřské školy je vedena na předepsaných tiskopisech. Předložená dokumentace (organizační řád, provozní a školní řád) byla doplněna o nové skutečnosti související se změnou statutu organizace. Na drobné nedostatky zjištěné v předepsaných tiskopisech byla ředitelka upozorněna ústně. Již v průběhu inspekční činnosti byly některé z nich odstraněny. Předložený Přehled výchovné práce s nedostatečně odborně fundovanými zápisy ne zcela průkazně zachycuje průběh výchovně vzdělávací činnosti mateřské školy.

Organizace výchovně vzdělávacích činností je sestavena v souladu s psychohygienickými požadavky. Dodržována je pravidelnost při podávání jídla i tekutin, pobytu dětí venku, zohledňována je individuální potřeba spánku. V oblasti výchovně-vzdělávací se však doposud plně nedaří propojit dopolední činnosti do jednoho integrovaného bloku v návaznosti na daný tematický celek. Převahou společně organizovaných řízených činností i ranní přesnídávky je omezován prostor pro spontánní herní aktivity dětí i samostatnost, především dětí nejstarší věkové skupiny. Přetrváváním klasické organizace vznikají nežádoucí prostoje, které jsou vyplňovány samoúčelnými činnostmi odvádějícími pozornost dětí od stanoveného pedagogického záměru. Frontálně organizované činnosti současně poskytují méně prostoru pro respektování vývojových, kognitivních a emocionálních potřeb a zájmů dětí.

Ředitelka dbá na včasný přenos informací směrem k rodičovské veřejnosti. Vzhledem k velikosti mateřské školy volí především osobní kontakt s rodiči i prezentaci aktuálních informací na vývěškách v prostorech školy. Prostřednictvím školního řádu jsou rodiče podrobně informováni o organizaci a podmínkách docházky dětí do mateřské školy v souladu s vyhláškou o mateřských školách. Zdůrazněny jsou především povinnosti rodičů, méně jsou zastoupena jejich práva na informace o dětech, poskytování poradenských služeb včetně možnosti spolupodílet se na životě mateřské školy.

Vzhledem k nově vytvářenému školnímu a třídnímu vzdělávacímu programu, který však doposud výrazněji nepoznamenal vlastní průběh výchovně vzdělávací práce školy, se obě pedagogické pracovnice soustředily na jeho realizaci, ověřování a systematické vyhodnocování. K tomu účelu vypracovala ředitelka obecné metody evaluace, které mají oběma pedagogickým pracovnícím napomáhat k nápravě zjištěných nedostatků.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků

Ředitelka plně využívá odborných kvalit, dlouholetých zkušeností i specifických dovedností učitelky v rámci plnění jejich každodenních pracovních povinností. Z důvodu dlouhodobé nemoci jí však nyní zastupuje pedagogická pracovnice důchodového věku.

Hodnocení průběhu výchovně vzdělávací práce bylo proto realizováno pouze u jediné pedagogické pracovnice. Posuzována byla především vhodnost použitých didaktických metod i organizačních forem výchovně vzdělávací práce.

Spontánní činnosti

V dopoledních činnostech byla především ve druhém dni plně respektována dominantní úloha dětské hry i svoboda dítěte při hře. Dostatečná volnost byla dětem ponechána při výběru místa, činnosti či spoluhráče.

Méně podnětné prostředí třídy však ovlivnilo celkovou kvalitu a průběh ranních her. Po oba dny se hry vyznačovaly spíše obsahově chudšími, málo kreativními hrami. Dětem byly nabízeny pouze hotové hračky a stavebnice, zcela chyběly praktické, manipulační činnosti, při nichž by děti pomocí experimentování a objevování poznávaly příčinné a vztahové souvislosti mezi předměty a jevy. Nedostatečně byl využíván přírodní a odpadový materiál, který by blíže specifikoval roční období a dotvářel atmosféru realizovaného tématu i dlouhodobého pedagogického záměru mateřské školy. Méně prostoru bylo vytvořeno pro pohybové aktivity dětí.

Hrací kouty umístěné po obvodu třídy dětem neposkytují žádoucí soukromí. Proto se většina dětí soustředila v uzavřenějším hracím prostoru, který svým variabilním vybavením odpovídá jejich představám.

Po oba dny vytvářela učitelka ve hrách pozitivní komunikační prostředí, podporovala v dětech přirozenou otevřenost a ohleduplnost. Po celou dobu byla zúčastněna dětských her, citlivě reagovala na vzniklou situaci ve třídě, vedla děti k samostatnosti, sebedůvěře a smysluplným činnostem. Klidným hlasovým projevem ovlivňovala verbální i neverbální komunikaci mezi dětmi. V jejím projevu převažovalo pozitivní hodnocení a povzbuzení dětí. Taktně ovlivňovala vzájemné vztahy mezi dětmi, současně u nich rozvíjela prvky sociálního citění a tolerance. K tomu jí přirozeně napomohlo heterogenní věkové složení třídy.

Celkově je úroveň spontánních činností hodnocena velmi dobře.

Řízené činnosti

Řízená činnost, která byla v souladu s týdenním tematickým celkem, aktuálně postihovala současné změny v přírodě. Úvodní motivace realizovaná v komunitním kruhu byla pro děti přiměřená a podnětná. Učitelka pro inspiraci využila nejen vhodných hudebních a slovesných prvků, ale i přímých smyslových zkušeností a prožitků dětí.

Následná frontální organizace bez žádoucí diferencované nabídky činností však nebyla relevantní jak k věkovému složení dětí ve třídě, tak i vzhledem k náročnosti zvolené pracovní činnosti. Podceněním přípravné fáze s nedostatečně připraveným přírodním materiálem byla realizace pracovní činnosti dětí ještě více ztížena. Přesto, že všem dětem učitelka vytvořila

dostatečný prostor pro zapojení se do činnosti, nerespektováním jejich individuálních možností a schopností jen některé děti prožívaly radost a uspokojení z vlastní tvůrčí činnosti. I když učitelka děti po celou dobu pozitivně motivovala a povzbuzovala v jejich snažení, zvolená forma jí neumožňovala více se věnovat dětem mladším a méně zručným. Z toho důvodu byl závěr činnosti poznamenán větší nervozitou ze strany dětí a učitelky. Náročnost pracovní činnosti a nemožnost svobodné volby z více nabídek se odrazila v samotném finálním pracovním výsledku.

Následující den byla výchovně vzdělávací práce poznamenána vyřazením topného systému mateřské školy z provozu. Vzhledem k nízké teplotě ve třídě učitelka zařazovala do dopoledního bloku činností častěji řízené pohybové aktivity. Hravý charakter a obsah cvičení byl doprovázen říkadly, písničkami, které přirozeně podpořily spontánní pohybovou aktivitu dětí a radostnou atmosféru. Vzhledem k aktuální situaci v mateřské škole učitelka zvolila delší vycházku do okolí.

Sledované řízené činnosti jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Přesto, že pohybové aktivity zařazuje učitelka každodenně, jsou tyto činnosti realizovány především formou řízených činností, méně jsou zařazovány ve spontánních činnostech.

Částečnou úpravou prostředí třídy je dětem umožněno uplatnit ve větší míře vlastní samostatnost. Dílčí nedostatky však byly sledovány v oblasti stravování a hygieny, kdy zvolená organizační forma neumožňovala dětem plně uplatnit své individuální dovednosti.

Při příchodu dětí do třídy i v průběhu celého dne rozvíjí učitelka u dětí prvky zdvořilostních návyků, a to především uplatňováním vlastního příkladu, vstřícného a přátelského chování i akceptací kladných vzájemných vztahů mezi dětmi.

Věkově smíšená třída poskytuje dětem dostatek příležitostí k získávání prvotních sociálních zkušeností. Po oba dny byla mezi dětmi sledována snaha vzájemně spolupracovat, popřípadě si poradit, pomoci.

Pro rozvoj jazykových a řečových dovedností je vytvářen prostor zvláště ve spontánních aktivitách. Trpělivým nasloucháním i projevováním zájmu o prožitky a potřeby dětí je podporováno jejich zdravé sebevědomí a pocit jistoty. Kvalitní podmínky má mateřská škola vytvořeny v oblasti odstraňování řečových vad u dětí, a to zajištěním pravidelné spolupráce s logopedickou asistentkou při Základní škole Nedašov.

Dílčí nedostatky byly sledovány v rámci organizace výchovně vzdělávací práce. Doposud převažující frontálně organizované řízené činnosti neposkytují dětem žádoucí prostor pro sebevyjádření i uvědomění si vlastní identity. S tím souvisí i omezená možnost přijetí různých sociálních rolí.

Vzhledem k velmi pěkným přírodním podmínkám zařazují pedagogické pracovnice v průběhu školního roku poznávací vycházky, při nichž si děti přirozenou formou vytváří kladný vztah k přírodní lokalitě i svému rodišti. Prostřednictvím přímých poznatků z vycházek, rozhovorů, které učitelky zaměřují na vztah člověka k přírodě, jsou děti vedeny k chápání přírodních zákonitostí a následně i její ochraně. Získané zkušenosti přirozeně přenáší do tvořivých her, výtvarných a pracovních činností.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávací činnosti mateřské školy jsou hodnoceny jako dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Mateřská škola Návojná, okres Zlín byla zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení na základě **Rozhodnutí** Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru školství, mládeže a sportu pod č.j. ŠK/602/03 ze dne 14. července 2003, s účinností od 1. ledna 2003.

Obec Návojná usnesením zastupitelstva č.j. 32/9/2002 ze dne 5. září 2002 vydalo **Zřizovací listinu** s názvem **Mateřská škola Návojná, okres Zlín, příspěvková organizace**, s účinností od 1. ledna 2003.

Ostatní údaje jsou v souladu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina č.j. 32/9/2002 ze dne 5. září 2002
2. Rozhodnutí o zařazení předškolního zařízení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. ŠK/602/03 ze dne 14. července 2003 s účinností od 1. ledna 2003 vydané Krajským úřadem Zlínského kraje, odbor školství, mládeže a sportu
3. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V-1-01 k 30. září 2003
4. Organizační řád Mateřské školy Návojná, okres Zlín platný od 1. září 2003
5. Provozní a školní řád platný od 1. září 2003
6. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovních Mateřské školy Návojná, okres Zlín
7. Přehled docházky dětí za měsíc září, říjen, listopad 2003
8. Evidenční listy dětí docházejících do mateřské školy ve školním roce 2003/2004
9. Výjimka z počtu dětí udělená ředitelkou mateřské školy ze dne 23. září 2003
10. Přehled výchovné práce mateřské školy za školní rok 2003/2004
11. Školní vzdělávací program Mateřské školy Návojná, okres Zlín platný pro školní rok 2003/2004
12. Zápisy z pedagogických a provozních porad za školní rok 2003/2004
13. Kritéria osobních příplatků a odměn pedagogických a nepedagogických zaměstnanců školy platná pro školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Stabilní personální obsazení mateřské školy vytváří velmi dobré předpoklady pro kvalitní pedagogickou činnost mateřské školy. Současná výchovně vzdělávací činnost školy je však ztížena dlouhodobější absencí učitelky, která dosud neabsolvovala vzdělávání k Rámcovému vzdělávacímu programu. Celkově jsou personální podmínky hodnoceny jako dobré.

Materiální podmínky mateřské školy již plně neodpovídají současným pedagogickým požadavkům. Vzhledem ke stanoveným pedagogickým cílům a snaze vytvářet dětem příznivé psychosociální klima v součinnosti s individualizací vzdělávacího procesu si tato oblast vyžaduje zvýšenou pozornost obou pedagogických pracovních školy. Materiální podmínky jsou proto hodnoceny jako dobré.

Kvalitu školního vzdělávacího programu i třídního plánování výrazně snižuje chybějící analýza a vyhodnocení stávajících pedagogických, personálních a materiálních podmínek.

Z poznatků inspekce vyplynulo, že i když ředitelka má vypracován plán kontrolní a hospitační činnosti, zvolený způsob kontroly jí nezabezpečuje dostatečně účinnou zpětnou vazbu ke stanoveným dlouhodobým cílům a pedagogickým záměrům školy.

Ve výchovně vzdělávací práci školy se doposud plně nedaří uplatňovat skupinové a individuální formy práce včetně podnětných činnostních metod, jejichž prostřednictvím děti získávají poznatky a zkušenosti především vlastním prožitkem.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Hana Hrubá

Hana Hrubá v. r.

Ve Zlíně dne 29. prosince 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. ledna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Iva Nováková – ředitelka mateřské školy

Iva Nováková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P.O.Box 225, 760 01 Zlín. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
obec Návojná, Návojná 101, 763 32 Návojná	2004-01-27	čj.1033/04

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.